

nagy célokat elérni! Nekünk nagy célt tűzött elénk az Isten! Meg kell mutatnunk, hogy méltók leszünk ősinkre nemcsak szóval, hanem cselekedetekkel is! Mi sem akarunk gyávábbak, hitványabbak lenni náluk, s van még bennünk annyi hit, annyi elszánás és akarat, amennyi elég lesz ahhoz, hogy ezt a hazát újra elfoglaljuk! A lélek erősebb az erőszaknál! Legyetek erősek, mert az erősekké a győzelem, csak aki akar — tud feltámadni, győzedelmeskedni minden hamisságon.

Ezt az erős akaratot nem is olyan nehéz felkelteni és ápolni lelkünkben. Hiszen minden embernek szívébe, lelkébe oltotta a jó Isten a hazaszeretetet. Csak próbáljátok meg, mondjátok azt, hogy nekem nem hazám ez a szegény, meggyalázott ország! Tagadjátok meg, ha tudjátok, vagy az édesanyátokat meg tudjátok tagadni? Nincsen olyan ember a világon, még ha a leggonoszabb is, aki erre képes volna?! Akkor hát szeressétek ezt a hazát, ma százszorosan jobban kell szeretni, mint máskor s mint a gyermek ragaszkodik édesanyjához akkor is, ha az szegény, beteg, elgyötört, sőt, még jobban ragaszkodik hozzá, úgy minekünk is most kell szeretnünk igazán hazánkat, amikor árva és megtaposott, amikor a legnagyobb szüksége van reánk!

Ez jusson eszetekbe, gyermekeim, valahányszor erre visz el utatok az országzászló előtt, s tegyetek magatokban újra és újra nagy és szent fogadalmat, hogy addig nem nyugosztok, míg ez a megalázott lobogó vissza nem kerül méltó helyére, az árbóc csucsára, ahol volt — és ha mindnyájan egy szívvvel — egy akarral akarjuk — lesz is!

Magyar Gyermekek! Itt a félárbórcra huzott lobogó,

„Emeljük magasra,

Hogy vérünkkel ráírt lángoló betűit

Barát és ellenség mind elolvashassa!

— Voltam hirdetője elmúlt ragyogásnak...

Vagyok siratója bús, fekete gyásznak...

Magyarok Istene, engedd, hogy lehessen

Vidám hirdetője a — feltámadásnak!”

Akarjátok ezt, gyermekek! Mondjuk el a Magyar Hiszekegyet!

Országzászló előtt

Égbenyúló, büszke árbóc, mint a szálfa áll,

Azt hirdeti: hogy nem győzhet rajtunk a halál!

Háromszinű lobogója félárbócon még,

De a magyar sasszemekben a hit lángja ég...

Nézd e jelt, nézd!

Néma arccal, büszke daccal tekints rája,

Ne feledd, hogy mi lett honod ősi tája!

Lesz e zászló

Még sugárzó,

Mint ég mosolya —

Ne csüggedj soha!...

Ne csüggedj... ne csüggedj... ne csüggedj, soha!
Lám ott lenn a kőre láncolt, szent Turul madár,
Szárnyszegetten is repülne, égne törne már! —
Hallga! csak a lobogóval — mit susog a szél:
Igazságnak napja virrad: a vetés kikél!

Nézd e jelt, nézd!

Néma arccal, büszke daccal tekints rája!

Ne feledd, hogy mi lett honod ősi tája!

Lesz e zászló

Még sugárzó,

Mint ég mosolya —

Ne csüggedj soha!...

Ne csüggedj... ne csüggedj... ne csüggedj, soha!

Vályi Nagy Géza.

Buda visszafoglalása

— Tárgyalásra alkalmas olvasmányok. —

Budavár visszafoglalása a töröktől

(1. *Budavár ostroma és a török felmentő sereg sorsa.*)

Ezerhatszáznyolcvanhárom óta rosszra fordult a török dolga. Évről-évre nagy vereségeket szenvedtek s elérkezett az idő a törökök végleges kiűzésére.

Ehhez a döntő lépés Buda visszafoglalása volt.

1686 június derekán ért a szinte nyolcvanezer főnyi keresztény hadsereg Buda alá; volt köztük vagy huszonötezer magyar vitéz is. A sereg fővezérei, Lothringeni Károly és Miksa bajor fejedelem észak felől és délről fogták körül a várat és hatvan nagyobb ágyúval és negyven mozsárral törették falait. Benn a várban Abdi basa, védekezett tizenkétezer gyalogossal és háromezer lovassal.

A gyöngefalu külső és alsó városrészek már a hónap végefelé az ostromlók kezébe estek. Erősen állott azonban a hegy tetején a vár. Éjjel-nappal bömböltek az ágyuk, csattogtak a gránátok, röpködtek a tüzes golyók a várba be, a várból ki.

Igy telt el két hónap; fogyott a vitéz benn is, künn is. Maga a város már inkább romhalmaz volt, mint város; de azért Abdi minden megadásra való felszólítást visszautasított. Tudta, hogy közeleg felmentő sereggel a nagyvezér, aminthogy az valami ötvenezer vitézzel dél felől meg is érkezett. Az ostromlók készen várták; szentül hitték, hogy a Kelenföldön nagy, döntő csatát fognak vívni vele. Hanem a nagyvezér nem mert beléjük kötni és inkább azon mesterkedett, hogy a várba mint vihetne segítséget. Felhívására ezer meg ezer janicsár jelentkezett, hogy megkísérlik a várba jutást. Három ízben is megtették ezt a kísérletet, de az